

- ז. לדעת הרמב"ם, חופת נידה קונה רק באופן חלקי, לענין זה שהאשה יוצאת מרשות אביה באופן שלילי; אך המשמעויות החיוביות של הנישואין לא חלות. לכן חופת נידה מוגדרת כ"תחילת חופה" בלבד.
- ח. הנהוג הוא להקפיד לכתחילה על כך שהחופה לא תהיה חופת נידה, גם כאשר מדובר בזוגות שאינם שומרים מצוות.

סימן כז

דם חימוד בחתונה שנדחתה

ראשי פרקים

שאלה

א. חשש לדם חימוד בנישואין שנדחו

ב. דחיה נוספת של הנישואין

תשובה

מסקנות

שאלה *

חתן שאביו נפטר ביקש לערוך את החתונה מיד לאחר שקם מה"שבעה", משום שהכלה היתה כבר בהריון. הרבנות, שבה נרשם הזוג לנישואין, דרשה לדחות את הנישואין עד תום ימי ה"שלושים". (שאלה זו נידונה לקמן סי' ס"ב). מאחר שהודיעו לכלה שלא תוכל להינשא עד לאחר ל' יום, היא סמכה על הודעה זו לענין הטבילה לפני החתונה במועד החדש. האם אפשר לסמוך על הספירה והטבילה שעשתה במועד הראשון, או שמא צריכה היא לספור שבעה נקיים ולטבול מחדש?

א. חשש לדם חימוד בנישואין שנדחו

כבר בתשובה הקודמת (סי' כ"ו אות א') עמדנו על כך שהחובה לספור שבעה נקיים ולטבול מחשש לדם חימוד קיימת גם בזקנה, וק"ו במעוברת. אך כאן, מכיון שהכלה כבר ספרה וטבלה לקראת

* טבת תשנ"א.

מועד הנישואין שתכננה, יש לדון אם צריכה לספור ולטבול מחדש.

בקשר לשאלה דומה נפסק להלכה בשו"ע (יו"ד סי' קצ"ב סעי' ג):

אם דחו הנישואין נחמת איזה סיבה, אנ"פ נישבה שבעה נקיים – צריכה לחזור ולישב שבעה נקיים (ולטבול) כשיתפשו לו נעשות הנישואין.

ועי' ש"ך (סי' ק"ו) שכתב בשם הב"ח (ד"ה וכתב הרשב"א) שרק כאשר דחו סתם ולא קבעו זמן חדש, אז צריכה לחשוש לדם חימוד חדש. אך אם מיד קבעו זמן אחר, אין כאן חשש לדם חימוד.

אמנם בכלה רגילה, כעבור ל' יום היה מקום לחוש לווסת ולחייב אותה בספירה וטבילה מחדש. אך כאן מדובר במעוברת, שהיא בחזקת מסולקת דמים. ולכן יש לומר שמכיון שהפסיקה בטהרה לתאריך הקודם, ועתה קבעו זמן אחר, אין לחוש לא לחימוד ולא לווסת. ואע"פ שגם במעוברת חששו לדם חימוד (עיין פת"ש שם סי' ב' שכתב כן בשם תשובת "מקום שמואל", סי' ל"ג, שלמד בק"ו מקטנה), כאן אין לחוש לחימוד חדש. מה גם שהיא אומרת שבדקה את עצמה כל הזמן. ואע"פ שהרמ"א (סעי' ג' בהג"ה) כתב בשם המרדכי (מסכת שבועות, הל' נידה סי' תש"ם) והמהרי"ק (שורש קנ"ט), שאפילו בבדקה את עצמה חוששין לחימוד חדש, כבר כתב הש"ך (סי' ק"ז) בשם המשאת בנימין (סי' מ"ב) שאין לחוש לכך. אמנם

הזמן היתה דעתם להינשא בהקדם, ולא נתייאשו מהנישואין – אין צורך בספירת שבעה נקיים מחדש.

המשאת בנימין כתב להחמיר כדעת המהרי"ק, אך למעשה כתב הש"ך שבצירוף סניפים נוספים אין להחמיר, ע"ש.

תשובה

למעשה נראה לענ"ד שיש להקל במקרה זה מכמה שיקולים:
א. במעוברת ניתן לסמוך על הטבילה שנעשתה לקראת התאריך שנקבע קודם.
ב. בזוג שחי כבר חיי משפחה ללא חופה וקידושין, לא ברור שיש צורך בספירה של דם חימוד (עי' לעיל סי' כ"ו אות ד).

ג. דחיה נוספת של הנישואין

אולם בנד"ד החופה לא נקבעה מיד לאחר תום ימי ה"שלושים" אלא כעבור כמה ימים. ומכיון שלא דחו את הנישואין לתאריך הראשון שהיה מותר להם אלא לזמן מאוחר יותר, צ"ע אם יש לדמות זאת לדחיית הנישואין בסתם או לדחיה לזמן מוגדר. ונראה שאע"פ שלא קבעו להינשא מיד לאחר תום שלושים ימי האבל, מאחר שכל

סימן כח

טבעת שלא ניתן להסירה

א. טבעת שמקובל להסירה בזמן לישה

נאמר בשו"ע (י"ד סי' קצ"ח סעי' כ"ג):
השידיים והנזמים והטבעות והקטבלאות; אם הם רפריים – אינם חוצצים. ואם הם מהודקים – חוצצים.
וכתבו הפוסקים (עי' ט"ז ס"ק כ"ג) שהטבעת חוצצת לפי שהאשה מקפדת להסירה בשעת לישה. ובפת"ש (ס"ק א') כתב בשם שו"ת זכרון יוסף (י"ד סי' י') ש"מיעוט המקפיד", שחוצץ, הוא דווקא כשמקפדת עליו לעתים מזומנות, כמו טבעת, שהאשה מסירה אותה בשעת לישה; אבל אם אינה מקפדת עליה אלא לעתים רחוקות – אינה חוצצת. וא"כ יש מקום לחלק בין ימיהם לימינו: בימיהם הנשים היו לשות בכל יום, ואפילו כמה פעמים ביום, ואז האשה היתה מקפדת על הטבעת. אך בימינו, שאשה אופה לכל היותר פעם בשבוע, ויש לה מיקסר, היא לא לשה בידיים אלא לעתים נדירות ביותר; ולכן יש

ראשי פרקים

שאלה

- א. טבעת שמקובל להסירה בזמן לישה
- ב. טבעת באשה שאינה לשה
- ג. המקור לדעה המקילה

תשובה

מסקנות

שאלה *

אשה הגרה ביישוב מרוחק – הגיע זמן טבילתה. אך היא לא יכולה להסיר את טבעתה מעל ידה, ואף אינה יכולה לגלגל אותה סביב האצבע כדי לאפשר למים לחדור תחתיה. בגלל המרחק מהעיר אין היא יכולה להגיע מיד לצורך שיחתוך לה את הטבעת. האם היא יכולה לטבול עם הטבעת במצב זה, שהוא שעת הדחק, או שהטבעת מהווה חציצה?

* מנחם-אב תש"ל.